



ავტორიზაციის თვითშეფასების ანგარიშის მომზადების გზამკვლევი

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის

განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი



თბილისი, 2023 წელი

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის თვითშეფასების ანგარიშის მომზადების გზამკვლევის მიზანია დაეხმაროს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებს საავტორიზაციო პროცესისთვის მომზადებაში და მიაწოდოს მათ ინფორმაცია თვითშეფასების დოკუმენტის მომზადებისთვის. გზამკვლევი მოიცავს თვითშეფასების პროცესისა და ფორმის შევსებასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

შინაარსი

1. შესავალი	3
2. შეფასების ძირითად პრინციპები.....	3
3. თვითშეფასების პროცესი და თვითშეფასების ფორმის შევსება.....	4
3.1 მიმოხილვა	4
3.2 თვითშეფასების ძირითადი პრინციპები	4
3.3 თვითშეფასების პროცესი.....	5
3.3.1 თვითშეფასების პროცესის ხანგრძლივობა და ავტორიზაციის ვადები	5
3.3.2 თვითშეფასების პროცესში მონაწილე პირები.....	5
3.3.3 თვითშეფასების ანგარიშის ტექნიკური მხარეები	6
4. თვითშეფასების ანგარიშის სტრუქტურა	6
4.1 შესავალი.....	6
4.2 რაოდენობრივი მაჩვენებლები	7
➤ რეკომენდაცია სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვის მექანიზმთან დაკავშირებით.....	8
4.3 ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასება.....	11
4.4 დანართები	13
5. საავტორიზაციო განაცხადის შემოწმება.....	14

1. შესავალი

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების (შემდგომში – უსდ) ავტორიზაცია, რომელიც არის განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის გარე მექანიზმი, წარმოადგენს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სტატუსის და შესაბამისი საგანმანათლებლო საქმიანობის განხორციელების უფლების მოპოვების სავალდებულო პროცედურას. ავტორიზაციის გავლის პროცედურა და სტანდარტები განსაზღვრული და დამტკიცებულია „საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის დებულებისა და საფასურის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ბრძანებით¹. ავტორიზაციის მიზანია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ინსტიტუციური შეფასება და მისი ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის დადგენა. საავტორიზაციო შეფასება ხორციელდება განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის (შემდგომში – ცენტრი) ავტორიზაციის ექსპერტთა ჯგუფის მიერ და ეფუძნება დაწესებულების თვითშეფასებით და საავტორიზაციო ვიზიტის შედეგად მიღებული ინფორმაციის ანალიზს. ავტორიზაციის პროცესი ხორციელდება უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცის ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების (ESG)² მოთხოვნების გათვალისწინებით და მოიცავს ხუთ ძირითად ეტაპს:

ავტორიზაციის
პროცესი

- დაწესებულების მიერ თვითშეფასების განხორციელება
- ექსპერტების მიერ დაწესებულების შეფასება
- ექსპერტთა ჯგუფის მიერ დასკვნის მომზადება
- ავტორიზაციის საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღება
- შეფასების შედეგებზე რეაგირება

2. შეფასების ძირითად პრინციპები

- შეფასების პროცესი ხორციელდება საგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის სტანდარტების მოთხოვნებთან შესაბამისობის დასადგენად;
- შეფასების პროცესი ხორციელდება დამოუკიდებელი ექსპერტების ჯგუფის მიერ და დაფუძნებულია მტკიცებულებებზე;
- შეფასება ხორციელდება დაწესებულების მისიასთან მიმართებით;
- შეფასების პროცესში მოწმდება დაწესებულების მიერ წარმოდგენილ თვითშეფასების ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციაში ასახული ინფორმაცია და ექსპერტთა ვიზიტის ფარგლებში ხდება იმ საკითხის გამოკვლევა/დაზუსტება, რაც საჭიროა დაწესებულების პირობების ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის დასადგენად;
- დაწესებულების მიერ წარმოდგენილ თვითშეფასების ანგარიშსა და დოკუმენტაციაში ასახული ინფორმაცია მიჩნეულია რომ არის სწორი, თუ საწინააღმდეგო ფაქტი არ დასტურდება შესაბამისი მტკიცებულებებით;

¹ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ბრძანება №99/ნ, 01/10/2010, <https://eqe.ge/ka/page/static/123/kanonkvemdebare-aktebi>

² უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცის ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტები და სახელმძღვანელო პრინციპები (ESG 2015) http://erasmusplus.org.ge/files/files/ESG_2015.pdf

- შეფასების შედეგად მომზადებული ექსპერტთა დასკვნა და ავტორიზაციის საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ქვეყნდება საჯაროდ, კერძო პირთა კონფიდენციალობის დაცვით.

3. თვითშეფასების პროცესი და თვითშეფასების ფორმის შევსება

3.1 მიმოხილვა

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ინსტიტუციური შეფასების პირველ და უმნიშვნელოვანეს ეტაპს წარმოადგენს უსდ-ს მიერ საკუთარი საქმიანობის შეფასება და შესაბამისი ანგარიშის მომზადება, რომელიც დაეფუძნება სათანადო მტკიცებულებებს. თვითშეფასების პროცესი საშუალებას აძლევს თავად უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას გააანალიზოს თავისი საქმიანობა და დაგროვილი გამოცდილება, მიღწეული შედეგები, არსებული მდგომარეობა და ამის საფუძველზე დაგეგმოს საქმიანობის გაუმჯობესების გზები. ამასთან, თვითშეფასების ანგარიში წარმოადგენს მთავარ დოკუმენტს რომელსაც ექსპერტთა ჯგუფი ეყრდნობა უსდ-ს შეფასების პროცესში. შესაბამისად, თვითშეფასების ანგარიში უსდ-სთვის არის თავისი საქმიანობის ექსპერტთა ჯგუფისთვის წარდგენის, უსდ-სთვის დამახასიათებელი სპეციფიური საკითხების ახსნის და სტანდარტებთან შესაბამისობის დემონსტრირების საშუალება. თვითშეფასების განხორციელებისას უსდ-მ უნდა იხელმძღვანელოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის სტანდარტებით და სტანდარტის თითოეული კომპონენტის მოთხოვნების მიხედვით შეაფასოს თავისი საქმიანობა. თვითშეფასების ანგარიში უსდ-მ ცენტრის დირექტორის მიერ დამტკიცებული თვითშეფასების ფორმის მიხედვით უნდა წარმოადგინოს³.

3.2 თვითშეფასების ძირითადი პრინციპები

- უსდ-მ თვითშეფასებისას უნდა გაითვალისწინოს თავისი მისია, მიზნები და პრიორიტეტული მიმართულებები და ყველა სტანდარტთან მიმართებით თვითშეფასების გაკეთებისას ასახოს შესაბამისი მიმართება (fitness to the purpose);
- თვითშეფასებისას უსდ-მ უნდა გააანალიზოს/შეაფასოს თავისი განვლილი საქმიანობა და დამკვიდრებული პრაქტიკა, მიღწეული შედეგები, არსებული მდგომარეობა თითოეული სტანდარტის კომპონენტის მოთხოვნების მიხედვით. აღნიშნულის საფუძველზე გააკეთოს დასკვნები და დასახოს სამომავლო განვითარების გზები⁴;
- თვითშეფასება უნდა იყოს ანალიტიკური და ეფუძნებოდეს შესაბამის რაოდენობრივ თუ თვისებრივ მონაცემებს და მტკიცებულებებს;
- თვითშეფასება შეძლებისდაგვარად უნდა იყოს თანამონაწილეობითი პროცესი და ასახავდეს შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების მოსაზრებებს.

³ უსდ-ს სტატუსის მადიებლის თვითშეფასების ფორმა იხილეთ შემდეგ ბმულზე: <https://eqe.ge/ka/page/static/461/damkhmare-formebi>

⁴ შენიშვნა: ექსპერტთა ჯგუფი უსდ-ს სტანდარტთან შესაბამისობის დონის განსაზღვრისას ეყრდნობიან, სწორედ, დამკვიდრებული პრაქტიკის, მიღწეული შედეგების, არსებული მდგომარეობის და სამომავლო განვითარების გეგმის ანალიზს.

3.3 თვითშეფასების პროცესი

3.3.1 თვითშეფასების პროცესის ხანგრძლივობა და ავტორიზაციის ვადები

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სრულფასოვანი თვითშეფასების ჩასატარებლად რეკომენდირებულია, რომ უსდ-მ პროცესი მინიმუმ 5 თვით ადრე დაიწყოს. თუმცა უსდ-ს ზომის, სპეციფიკის და არსებული ინფორმაციისა და მონაცემების სისტემატიზაციის დონის (მაგ. სისტემატურად გროვდება თუ არა მონაცემები სტუდენტთა დასაქმების შესახებ, პროგრამის დასრულების შესახებ და სხვა) გათვალისწინებით, შესაძლოა ამ პროცესს 9 თვემდე პერიოდიც დასჭირდეს.

თვითშეფასების პროცესის ეფექტიანად წარმართვის მიზნით, მიზანშეწონილია რომ უსდ შეთანხმდეს თვითშეფასების დროში გაწერილ გეგმაზე, სადაც ასახული იქნება უსდ-ს შიდა ვადები თვითშეფასების კონკრეტული სამუშაოების ჩასატარებლად.

უსდ-ს ავტორიზაცია ენიჭება 6 წლის ვადით, ამასთან ავტორიზაციის მინიჭებიდან მესამე წელს უსდ-მ ცენტრში უნდა წარადგინოს შუალედური თვითშეფასების ანგარიში. შესაბამისად, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების საქმიანობის განხორციელების უწყვეტობის და შუალედური თვითშეფასების ანგარიშის დროულად მომზადების უზრუნველსაყოფად, უსდ-მ შესაბამისი ვადების გათვალისწინებით უნდა დაიწყოს თვითშეფასების პროცესის განხორციელება და თვითშეფასების ანგარიშის მომზადება.

3.3.2 თვითშეფასების პროცესში მონაწილე პირები

გამომდინარე იქიდან, რომ უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის სტანდარტები ფარავს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში მიმდინარე ძირითადი პროცესების სრულ სპექტრს, მისი სრულფასოვანი ანალიზი და შეფასება შეუძლებელია განხორციელდეს შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულების ჩართულობის გარეშე. კარგ პრაქტიკას წარმოადგენს თვითშეფასების ჯგუფის შექმნა, რომელიც იქნება წარმომადგენლობითი შემადგენლობის (შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულების/პირების ჩართულობა), რათა უზრუნველყოფილ იქნას უსდ-ს აქტივობების სრული სპექტრის დაფარვა და ასევე დაინტერესებული მხარეების მოსაზრებების ასახვა. ჯგუფის წევრებს შორის რეკომენდირებულია მოხდეს ფუნქციების და პასუხისმგებლობების განაწილება.

უსდ-ს მიერ განხორციელებულ, თვითშეფასების პროცესში დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა შესაძლოა უზრუნველყოფილ იქნას როგორც პირდაპირი (უშუალოდ თვითშეფასების ჯგუფის წევრობა) ასევე არაპირდაპირი გზებით. არაპირდაპირი გზით დაინტერესებული მხარეების ჩართვის ერთ-ერთი მთავარი ინსტრუმენტია პირდაპირ თვითშეფასების ჯგუფში ჩართული პირების მიერ სამუშაო შეხვედრების ჩატარება უფრო ფართო საუნივერსიტეტო საზოგადოებასთან და ასევე გარე დაინტერესებულ პირებთან. მაგალითად, თვითშეფასების ჯგუფის წევრი დეკანების მიერ ფაკულტეტის აკადემიურ და დამხმარე პერსონალთან შეხვედრების ჩატარება, მათგან უკუკავშირის მიღება, რაც საბოლოოდ შეჯერების საფუძველზე აისახება თვითშეფასების ანგარიშში.

თვითშეფასების პროცესში ასევე მნიშვნელოვანია სტუდენტების ჩართულობა. სტუდენტების რაოდენობიდან გამომდინარე, პირდაპირ თვითშეფასების ჯგუფში შესაძლოა წარმოდგენილები იყვნენ სტუდენტური ორგანიზაციების თუ კლუბების წევრები, რომლებმაც უნდა უზრუნველყონ სტუდენტების ინტერესების და მოსაზრებების თვითშეფასების ანგარიშში ასახვა. ასევე, სტუდენტთა აზრის

გათვალისწინების მიზნით შესაძლოა კონკრეტულ საკითხებზე უსდ-მ ჩაატაროს გამოკითხვები ან ფოკუს ჯგუფები/სამუშაო შეხვედრები და სხვა.

თვითშეფასების ანგარიშის შესავალი ნაწილის მე-6 პუნქტში (თვითშეფასების ჯგუფი და თვითშეფასების პროცესის აღწერა), უსდ-მ უნდა აღწეროს თუ როგორ განხორციელდა თვითშეფასების პროცესი, ვინ იყვნენ მასში ჩართული მხარეები, როგორ იყო თვითშეფასების ჯგუფის წევრებს შორის განაწილებული პასუხისმგებლობები.

3.3.3 თვითშეფასების ანგარიშის ტექნიკური მხარეები

- თვითშეფასების ფორმით გათვალისწინებული თითოეული ველი უნდა იყოს შევსებული. იმ შემთხვევაში, როცა დაწესებულებას, თვითშეფასების მომენტისთვის, კონკრეტულ საკითხთან მიმართებით, დაზუსტებული ინფორმაცია არ მოეპოვება, ან მისათითებელი ინფორმაცია არარელევანტურია, შესაბამის ველში/სქოლიოს სახით უნდა გააკეთოს განმარტება;
- თვითშეფასების ფორმით წარმოდგენილი ინფორმაცია პირდაპირ უნდა პასუხობდეს შესაბამისი სტანდარტის კომპონენტის აღწერითა და შეფასების კრიტერიუმებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს;
- თვითშეფასების ფორმით წარმოდგენილი ინფორმაციის დადასტურებისას, გათვალისწინებულია სტანდარტების დოკუმენტის მტკიცებულებების/ინდიკატორების გრაფაში მითითებული დოკუმენტებისა და ინფორმაციის ჩამონათვალი; თვითშეფასების ტექსტში უნდა გაკეთდეს მიმართება შესაბამის დოკუმენტებზე. აღნიშნული დოკუმენტები შესაძლებელია დაინომროს თანმიმდევრულად და წარმოდგენილ იქნას დანართის/დანართების სახით;
- სრულად უნდა იყოს წარმოდგენილი ის დოკუმენტები/ინფორმაცია, რომელიც მითითებულია თვითშეფასების ფორმის მესამე ნაწილში (წარმოსადგენი ინფორმაციის/დოკუმენტების ჩამონათვალი);
- თითოეულ სტანდარტთან დაკავშირებით, თითოეული კომპონენტის გათვალისწინებით, აღწერილი უნდა იქნას უსდ-ს ძლიერი და გასაუმჯობესებელი მხარეები.

4. თვითშეფასების ანგარიშის სტრუქტურა

თვითშეფასების ანგარიშის ფორმის სტრუქტურა სამი ძირითადი ნაწილისგან შედგება: შესავალი, ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასება, დანართები.

4.1 შესავალი

შესავალი ნაწილის მიზანია უსდ-მ ავტორიზაციის ექსპერტთა ჯგუფს ძირითადი ფაქტობრივი გარემოებების აღწერით დაანახოს უსდ-ის საქმიანობის ზოგადი სურათი. მაგალითად, მიმოიხილოს უსდ-ის ის დაარსების ისტორია, მისი საქმიანობის ძირითადი პრიორიტეტები და სფეროები, ძირითადი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და მიღწევები.

ზოგადი ინფორმაცია

პრაქტიკული მიზნებიდან გამომდინარე შესავალი ნაწილი ასევე ითვალისწინებს, უსდ-ის შესახებ ფაქტობრივი ინფორმაციის მითითებას, როგორიცაა უსდ-ის სახელწოდება, ორგანიზაციულ სამართლებრივი ფორმაⁱ, სახეⁱⁱ, საიდენტიფიკაციო კოდი, ასევე ძირითადი საკონტაქტო მონაცემები და ინფორმაცია ხელმძღვანელი პირების შესახებ.

4.2 რაოდენობრივი მაჩვენებლები

რაოდენობრივი მონაცემების ნაწილში უსდ-მ უნდა წარმოადგინოს რაოდენობრივი ინფორმაცია პროგრამების, სტუდენტების, პერსონალის, ბიუჯეტის, კვლევითი საქმიანობის, ბიბლიოთეკის გამოყენების და სტუდენტთა საცხოვრებლის მოცულობის შესახებ. *გამომდინარე იქიდან, რომ უსდ-ის რაოდენობრივი მონაცემი მუდმივად იცვლება, თვითშეფასებაში რაოდენობრივი მონაცემების ასახვის მიზნით, უსდ-მ უნდა შეარჩიოს კონკრეტული თარიღი (რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს ცენტრში საავტორიზაციო განაცხადის წარდგენამდე ორ თვიან პერიოდს) და აღნიშნული თარიღისთვის ასახოს მონაცემები თვითშეფასების ანგარიშის მთლიან დოკუმენტში.*

პროგრამები

უსდ-მ უნდა წარმოადგინოს ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამების რაოდენობის შესახებ საფეხურებისⁱⁱⁱ მიხედვით. ასევე ინფორმაცია, პროგრამების აკრედიტაციის^{iv} და განხორციელების სპეციფიკის (ერთობლივი^v/გაცვლითი^{vi}) შესახებ.

სტუდენტები

სტუდენტების მოთხოვნილი ზღვრული რაოდენობა - ავტორიზაციის სტანდარტის 2.2 კომპონენტის მიხედვით, უსდ-ს მოეთხოვება სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვის მეთოდოლოგიის და მექანიზმის ჩამოყალიბება. სწორედ ამ მეთოდოლოგიის მიხედვით უსდ-მ უნდა განსაზღვროს სტუდენტთა ზღვრული რაოდენობის ჯამი.

უსდ-მ საგანმანათლებლო პროგრამების საფეხურების მიხედვით უნდა მიუთითოს ფაქტობრივი აქტიური და სტატუსშეჩერებული სტუდენტების რაოდენობა, ასევე **პროგრამის დასრულების მაჩვენებელი**. ამავე, ჭრილში უნდა მიუთითოს მონაცემების უცხოელი და სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე სტუდენტების შესახებ.

პროგრამის დასრულების მაჩვენებელი გულისხმობს შემდეგს - პროგრამაზე კონკრეტულ წელს ჩარიცხული სტუდენტების რა ნაწილმა დაასრულა სწავლა პროგრამის სტანდარტული ხანგრძლივობით (საბაკალავრო პროგრამა - 4 წელი, სამაგისტრო - 2 წელი, ერთსაფეხურიანი პროგრამა 5 ან 6 წელი, სადოქტორო პროგრამა 3-5 წელი) გათვალისწინებულ პერიოდში⁵. მაგალითად, 2019 წელს საბაკალავრო პროგრამებზე ჩარიცხული სტუდენტების რა ნაწილმა (რამდენმა პროცენტმა) დაასრულა საბაკალავრო საფეხური 2023 წელს. უსდ-ს თავისი სურვილის მიხედვით, ასევე შეუძლია დამატებით გამოთვალოს პროგრამის დასრულების მაჩვენებელი პროგრამის სტანდარტული ხანგრძლივობის პერიოდის შემდეგ 2 წლის ვადაში. მაგალითად, 2017 წელს საბაკალავრო პროგრამაზე ჩარიცხული სტუდენტების რა ნაწილს (რამდენ პროცენტს) ჰქონდა დასრულებული საბაკალავრო საფეხური 2023 წელს.

პროგრამის დასრულების მაჩვენებლის გამოთვლისას ასევე გათვალისწინებულ უნდა იქნას მობილობაში მონაწილე სტუდენტების რაოდენობა შემდეგი პრინციპით:

მობილობით გადმოსული სტუდენტების რაოდენობა უნდა მიემატოს შესაბამის წელს მიღებული სტუდენტების ნაკადის რაოდენობას. მაგალითად თუ 2022 წელს მობილობით გადმოვიდნენ სტუდენტი სწავლების მესამე წელს, მათი რაოდენობა უნდა მიემატოს 2019 წელს ჩარიცხულ სტუდენტების რაოდენობას.

⁵ აღნიშნული მონაცემის გამოთვლისას უსდ-მ უნდა გამოთვალოს საავტორიზაციო პერიოდში თითოეული წლის პროგრამის დასრულების მაჩვენებლის საშუალო. იმ შემთხვევაში თუ წინა საავტორიზაციო პერიოდის სრული მონაცემები არ არის ხელმისაწვდომი უნდა აღნიშნოს, თუ რომელ წლებზე დათვლილი პროგრამის დასრულების მაჩვენებელი.

➤ რეკომენდაცია სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვის მექანიზმთან დაკავშირებით

მიუხედავად იმისა, რომ თვითშეფასების ანგარიშში მოითხოვება სტუდენტთა მოთხოვნილი ზღვრული რაოდენობის ჯამის მითითება, შეუძლებელია, უსდ-მ საგანმანათლებლო პროგრამების სპეციფიკის გათვალისწინების გარეშე მოახერხოს სტუდენტთა მიზანშეწონილი ზღვრული რაოდენობის გამოთვლა. სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვის მეთოდოლოგიის შემუშავებისას მნიშვნელოვანია პროგრამის/მიმართულების სპეციფიკის და პროგრამასთან/მიმართულებასთან მიმართებით არსებული მატერიალური (მაგ. ფართი, აუდიტორიები, ლაბორატორიები, პრაქტიკის ობიექტები და სხვ.) თუ ადამიანური რესურსის (აფილირებული აკადემიური პერსონალი, მოწვეული პერსონალი და სხვ.) გათვალისწინება. ამავე ჭრილში, მნიშვნელოვანია, საგანმანათლებლო პროგრამების საფეხურის სპეციფიკის გათვალისწინებაც.

საუნივერსიტეტო დონეზე ასევე მნიშვნელოვანია, მთლიანად უსდ-ის რესურსების, მათ შორის საბიბლიოთეკო, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ადმინისტრაციული და სხვა რესურსების, სტუდენტური სერვისების შესაძლებლობების გათვალისწინება.

სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვა შესაძლებელია მოხდეს წლების მიხედვით, სადაც გათვალისწინებული იქნება როგორც საგანმანათლებლო პროგრამების ხანგრძლივობა, ასევე პროგრამებზე სტუდენტების ჩარიცხვის და პროგრამების დასრულების მაჩვენებლების დინამიკა.

იმ შემთხვევაში, თუ უსდ გეგმავს უცხოელი სტუდენტების მიღებას, ასევე საჭიროა დასაბუთება, რომ მას გააჩნია შესაბამისი რესურსები (ინგლისურენოვანი ლიტერატურა, ინგლისურ ენაზე მოსაუბრე პერსონალი და სხვა), რაც უზრუნველყოფს უცხოელი სტუდენტების მიერ პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას.

აღნიშნული რესურსების შესაფასებლად, უსდ-ს შეუძლია გამოიყენოს სხვადასხვა, მსგავსი პროფილის მქონე, უსდ-ის მაგალითები, როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო დონეზე, რომლებიც კონკრეტული მიმართულებებით აღწევენ დადებით შედეგებს. თუმცა, ყველაზე უფრო ღირებულ ინფორმაციას, უსდ-ს რესურსების შესაფასებლად და სათანადო სტუდენტების რაოდენობის დასადგენად, სწორედ ამავე უსდ-ს გამოცდილება წარმოადგენს. აუცილებელია, რომ სტუდენტთა კონტინგენტის მექანიზმი ითვალისწინებდეს შიდა ხარისხის შეფასების შედეგებს (მათ შორის, სტუდენტების მოსაზრებებს, აკადემიურ/მოწვეული პერსონალის აზრს (კონკრეტულ პროგრამებთან/კურსებთან მიმართებით, ადმინისტრაციის მოსაზრებებს, უსდ-ის მიერ დადგენილ სამიზნე ნიშნულებს.

კიდევ, ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რაც სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვისას უნდა იქნას გათვალისწინებული, არის **პოტენციური სტუდენტების ინტერესი კონკრეტულ უსდ-ში კონკრეტულ მიმართულებაზე/პროგრამაზე ჩარიცხვასთან დაკავშირებით** და უსდ-ს მარკეტინგული სტრატეგია მათ მოსაზიდად. უსდ-მ უნდა დაასაბუთოს, რომ კონკრეტული რაოდენობით სტუდენტთა რაოდენობის გაზრდის შემთხვევაში, ის მოახერხებს პოტენციური სტუდენტების მოზიდვას. სხვა შემთხვევაში, შესაძლოა დადგეს ფაქტის წინაშე, რომ უსდ-ს მიერ დაგეგმილი 1000 სტუდენტის ნაცვლად ჩარიცხება 100 სტუდენტი. შესაბამისად, რესურსები რომელიც გათვლილი იყო 1000 სტუდენტზე აუთვისებელი დარჩება, ხოლო ფინანსური გეგმა (შემოსავლები, და ხარჯი) - მიულწევადი. მსგავსი გარემოება, საფრთხის ქვეშ აყენებს ჩარიცხული 100 სტუდენტისთვის შესაბამის საგანმანათლებლო გარემოს უზრუნველყოფასაც.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვის მეთოდოლოგიის შემუშავებისას და მექანიზმის განხორციელება შეიძლება დავეყთ ოთხ ძირითად ეტაპად:

- უსდ-ის მიერ სტუდენტთა კონტინგენტის დაგეგმვის ძირითადი ფაქტორების განსაზღვრა;
- განსაზღვრული ძირითადი ფაქტორების მიხედვით არსებული მდგომარეობის შეფასება;
- არსებული მდგომარეობის შეფასების შედეგად სტუდენტთა რაოდენობის გაზრდის შესაძლებლობის ან შემცირების საჭიროების განსაზღვრა;
- სტუდენტთა რაოდენობის გაზრდის შემთხვევაში, შესაბამისი დასაბუთება სტუდენტების/აბიტურიენტების მხრიდან არსებული მოთხოვნის შესახებ.

იმ შემთხვევაში, თუ უსდ არსებული მდგომარეობის შეფასების შედეგად გადაწყვეტს, რომ ავტორიზაციის მიღებიდან გარკვეული პერიოდის შემდეგ გაზრდის სტუდენტთა ზღვრულ რაოდენობას, მნიშვნელოვანია, რომ სამოქმედო გეგმაში აისახოს უსდ-ის რესურსების შესაბამის ზრდა/განვითარება.

პერსონალი

უსდ-მ უნდა მიუთითოს დასაქმებული პერსონალის რაოდენობა პერსონალის კატეგორიების მიხედვით, მათ შორის აკადემიური პერსონალი^{vii}, სამეცნიერო პერსონალი^{viii}, აფილირებული^{ix} აკადემიური პერსონალი, მოწვეული პერსონალი, ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალი^x. ასევე ცალ-ცალკე უნდა გამოყოს სწავლებასა და კვლევაში ჩართული უცხოელი პერსონალის რაოდენობა.

აკადემიურ პერსონალის და აფილირებულ აკადემიურ პერსონალის მისათითებლად ცალ-ცალკეა გამოყოფილი გრაფები, თუმცა ეს არ გულისხმობს, რომ უსდ-ს აუცილებლად უნდა ჰყავდეს არააფილირებული აკადემიური პერსონალი. გამომდინარე იქიდან, რომ აფილირებული აკადემიური პერსონალის განმარტება რეალურად ხაზს უსვამს აკადემიური პერსონალის ფუნქციებს, იმ შემთხვევაში, თუ უსდ-ს ჰყავს როგორც აფილირებული, ასევე არააფილირებული აკადემიური პერსონალი, მას ასევე უნდა ჰქონდეს შესაბამისი არგუმენტაცია და ახსნა, თუ რით განსხვავდება ეს ორი კატეგორია ფუნქციების, დატვირთვის და მხარდაჭერის თვალსაზრისით ერთმანეთისგან.

სხვა რაოდენობრივი მაჩვენებლები

სხვა რაოდენობრივი მაჩვენებლების ნაწილში მისათითებელია შემდეგი რაოდენობრივი მონაცემები:

- ბოლო ავტორიზაციის პერიოდში განხორციელებული და მიმდინარე კვლევების რაოდენობა;
- უსდ-ს მთლიანი ბიუჯეტი - მითითებულ უნდა იქნას განაცხადის წარმოდგენის მიმდინარე წლის ბიუჯეტის მთლიანი ოდენობა;
- სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების რაოდენობა - აღნიშნული ეხება მხოლოდ იმ უსდ-ებს, რომლებსაც აქვს სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები;
- კვლევით-სამეცნიერო საქმიანობაზე გამოყოფილი ბიუჯეტი - მნიშვნელოვანია, რომ უსდ-მ კვლევით-სამეცნიერო საქმიანობის მიხედვით მოახდინოს შესაბამისი ბიუჯეტის გამოყოფა; სახელოვნებო უსდ-ებისთვის აღნიშნულ ნაწილში ასევე უნდა მიეთითოს სახელოვნებო/საშემსრულებლო საქმიანობისთვის გამოყოფილი ბიუჯეტის ოდენობა; აღნიშნული მაჩვენებელი უნდა მიეთითოს ასევე საავტორიზაციო განაცხადის წარდგენის მიმდინარე წლის მდგომარეობით;
- ბიბლიოთეკის ფუნქციონირება-განვითარებაზე გამოყოფილი ბიუჯეტი - აღნიშნულ ნაწილში, შეიძლება შევიდეს წიგნადი ფონდის განახლება, საერთაშორისო-საბიბლიოთეკო ბაზების შესყიდვა, ბიბლიოთეკის მატერიალური რესურსებით განახლება, საბიბლიოთეკო რესურსები ინსტიტუციური განვითარება (მაგ. პერსონალი, ტექნოლოგიები, სხვა) და სხვა. აღნიშნული მაჩვენებელი უნდა მიეთითოს ასევე საავტორიზაციო განაცხადის წარდგენის მიმდინარე წლის მდგომარეობით;
- საერთაშორისო სამეცნიერო საბიბლიოთეკო ბაზების გამოყენების მაჩვენებელი - უნდა მიეთითოს ყველა ბაზის ჯამური გამოყენების მაჩვენებელი, გასული ერთი წლის განმავლობაში;
- სტუდენტთა რაოდენობა, რომელზეც გათვლილია სტუდენტური საცხოვრებელი.

ფართი

უსდ-მ უნდა მიუთითოს უმაღლესი საგანმანათლებლო, კვლევით, შემოქმედებითი თუ საშემსრულებლო საქმიანობის განსახორციელებლად მის ხელთ არსებული მთლიანი ფართის ოდენობა. ამასთან, ცალ-ცალკე უნდა გამოყოს სასწავლო და დამხმარე ფართის ოდენობა.

სამიზნე ნიშნულები

აღნიშნულ ნაწილში ცხრილის ერთობლივად არის მოცემული ის მაჩვენებლები და სამიზნე ნიშნულები, რომლებიც ავტორიზაციის სტანდარტების ინდიკატორების სვეტშია მითითებული სხვადასხვა სტანდარტთან მიმართებით (დანართების სახით, მოთხოვნილია ფაქტობრივი მაჩვენებლების და სამიზნე ნიშნულების წარმოდგენა ფაქულტეტების/დეპარტამენტების კრილში). თუმცა, უსდ-ებს შეუძლიათ, ჩამოთვლილის გარდა, დამატებით მიუთითონ ის მაჩვენებლები, რომლებსაც ისინი იყენებენ თავიანთი საქმიანობის შესაფასებლად. მნიშვნელოვანია, რომ უსდ-მ გააანალიზოს, თუ რას ნიშნავს მისთვის ფაქტობრივი რაოდენობრივი მაჩვენებლები (რაოდენობრივი მონაცემების/მაჩვენებლების და სამიზნე ნიშნულების ანალიზი რეკომენდირებულია ასახულ იქნას თვითშეფასების ანალიზისა და აღწერის ნაწილში), კონკრეტულად:

- რამდენად უზრუნველყოფს არსებული მდგომარეობა (ფაქტობრივი მაჩვენებელი) სტუდენტზე ორიენტირებული და ხარისხიანი საგანმანათლებლო პროცესის ეფექტიანად განხორციელებას;
- არის თუ არა არსებული მაჩვენებლების გაუმჯობესების საჭიროება;
- რა არის უსდ-სთვის ის კონკრეტული მიღწევადი სამიზნე ნიშნული, რომელის მიღწევაც სჭირდება საქმიანობის გასაუმჯობესებლად;
- რა ვადაში შეძლებს სამიზნე ნიშნულის მიღწევას.

თითოეული ამ საკითხის გააზრების შემდეგ, იმისთვის რომ უსდ-მ რეალურად შეძლოს სამიზნე ნიშნულების მიღწევა, საჭიროა გაწეროს კონკრეტული გეგმა თუ რა ნაბიჯებს გადადგამს თავისი საქმიანობის გასაუმჯობესებლად. შესაბამისად, ერთის მხრივ სამიზნე ნიშნულების მისაღწევად, საჭიროა უსდ-ს ჰქონდეს შესაბამისი სამოქმედო გეგმაში, მეორეს მხრივ კი, სამიზნე ნიშნულები წარმოადგენენ უსდ-ის სამოქმედო/სტრატეგიული გეგმის შესრულების ინდიკატორებს.

სამიზნე ნიშნულების დადგენა

სამიზნე ნიშნულების დადგენისას რეკომენდირებულია უსდ-მ გაითვალისწინოს:

1. შიდა შეფასების შედეგები (მათ შორის, შიდა შედარების გაკეთება სხვადასხვა მიმართულებების/ფაქულტეტების შედეგებს შორის)
2. მის ხელთ არსებული რესურსები და შესაძლებლობები
3. მსგავსი მახასიათებლების (პროგრამების/მიმართულებების მსგავსება, მისია, ზომა, სხვა) მქონე უსდ-ებში არსებული პრაქტიკა, რომელსაც შესაძლოა უკეთესი შედეგები ჰქონდეთ და ამ შედეგების მიღწევა კი რეალური იყოს.

თვითშეფასების ანგარიშის სამიზნე ნიშნულების ნაწილში მისათითებელი შემდეგი მონაცემები: სხვადასხვა კატეგორიის პერსონალის თანაფარდობის, პერსონალის და სტუდენტების თანაფარდობის, კვლევაზე გამოყოფილი ბიუჯეტის მთლიან ბიუჯეტთან თანაფარდობა, ადმინისტრაციული ხარჯების თანაფარდობა მთლიან ბიუჯეტთან წარმოდგენილ უნდა იქნას საავტორიზაციო განაცხადის წარდგენის მიმდინარე წლის მდგომარეობით.

შემდეგი მონაცემები წარმოდგენილ უნდა იქნას, ბოლო საავტორიზაციო პერიოდის საშუალოს მონაცემის სახით (იმ შემთხვევაში, თუ უსდ-ს არ შეუძლია მონაცემების წარმოდგენა აღნიშნული პერიოდის საშუალოს მონაცემის სახით, მონაცემები უნდა წარმოადგინოს იმ პერიოდით, რომლის მონაცემებიც მას აქვს და სქოლიოში შესაძლებელია მიუთითოს ამ პერიოდის შესახებ):

პერსონალის შენარჩუნების მაჩვენებელი - ეს მაჩვენებელი აღნიშნავს დროის მოცემულ პერიოდში (ბოლო საავტორიზაციო პერიოდი) იმ პერსონალის პროცენტულ ოდენობას, რომლებიც კვლავ მუშაობენ

ორგანიზაციაში. ცხრილში ცალ-ცალკეა გამოყოფილი აკადემიური, მოწვეული, ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის შენარჩუნების მაჩვენებლები, რადგან საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით, მონაცემები შესაძლოა მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდნენ ერთმანეთისგან. მნიშვნელოვანია, რომ პერსონალის სტანდარტის აღწერის ნაწილში გამოყენებულ იქნას ეს მონაცემები უსდ-ის საქმიანობის და ადამიანური რესურსების პოლიტიკის გაანალიზებისას.

კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებელი - ეს მაჩვენებელი აღნიშნავს დროის მოცემულ პერიოდში (ბოლო საავტორიზაციო პერიოდში) კურსდამთავრებულების რამდენი პროცენტია დასაქმებული. ეს მაჩვენებელი პროგრამების/მიმართულებების მიხედვით უნდა იქნას წარმოდგენილი თვითშეფასების ფორმის დანართი 1-ის ცხრილში. იმ შემთხვევაში, თუ უსდ-ს აქვს ამ მონაცემების შეგროვების და დამუშავების უფრო ხანგრძლივი ისტორია, ეს ცალსახად პოზიტიური მოვლენაა, და მნიშვნელოვანია მისი აღნიშვნა შესაბამისი სტანდარტის კომპონენტების აღწერისა და შეფასების ნაწილში. ანალიზისთვის ასევე მნიშვნელოვანია წლების მიხედვით დასაქმების მაჩვენებლის ცვლილების ანალიზი.

კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებელი მიღებული კვალიფიკაციის შესაბამისად - უსდ-მ კურსდამთავრებულთა დასაქმების კვლევისას ცალკე უნდა გამოყოს დასაქმების მაჩვენებელი მიღებული კვალიფიკაციის შესაბამისად (აღნიშნულის განსასაზღვრად მიზანშეწონილია, საგანმანათლებლო პროგრამის აღწერაში მითითებული დასაქმების სფეროების და კვალიფიკაციების კლასიფიკატორის გათვალისწინება).

4.3 ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასება

აღწერა და შეფასება

უსდ-მ სტანდარტის თითოეული კომპონენტის მიხედვით უნდა აღწეროს და გაანალიზოს თუ როგორ უზრუნველყოფს უსდ-ს რესურსები, რეგულაციები, პრაქტიკა, მიღწეული შედეგები და სხვა კომპონენტები თითოეული სტანდარტის კომპონენტის მოთხოვნების დაკმაყოფილებას. აღწერისას მითითებული უნდა გააკეთოს შესაბამის მტკიცებულებებზე და წყაროებზე (მაგ. მიუთითოს კონკრეტული დოკუმენტი, რაოდენობრივი მაჩვენებელი, სხვ.). თვითშეფასების ანგარიშში არ უნდა იყოს გადმოტანილი რეგულაციების ტექსტები, არამედ მოცემული უნდა იყოს მათი შემუშავების საჭიროების/განხორციელების, ანდა მოქმედების ფარგლების ანალიზი.

ეს ნაწილი უსდ-სთვის წარმოადგენს საშუალებას, რომ ექსპერტთა ჯგუფს მიაწოდოს ინფორმაცია და აუხსნას ნებისმიერი გარემოება, რაც ამ კონკრეტული უსდ-ს საქმიანობის სპეციფიკისთვის არის დამახასიათებელი, ან ის შიდა თუ გარე ფაქტორები და გარემოებები, რის გამოც უსდ საავტორიზაციო შეფასების პერიოდში შესაძლოა ვერ ახერხებდეს სტანდარტებთან შესაბამისობის სრულად უზრუნველყოფას.

უსდ-მ თვითშეფასების ამ ნაწილში ასევე უნდა აღნიშნოს ის გარემოებები, რომელიც მისი შეფასებით, საჭიროებს შემდგომ გაუმჯობესებას იმისთვის რომ შესაბამისობაში მოვიდეს სტანდარტის კომპონენტის მოთხოვნებთან.

უსდ-ს სტანდარტის კონკრეტულ კომპონენტთან მიმართებით თვითშეფასების აღწერისა და შეფასების ნარატიული ფორმით ჩამოყალიბებისას საორიენტაციოდ შეუძლია იხელმძღვანელოს შემდეგი კითხვებით:

1. რა რესურსები ან/და რეგულაციები აქვს უსდ-ს რომლითაც უზრუნველყოფს სტანდარტის კომპონენტის მოთხოვნების დაკმაყოფილებას?

2. როგორია არსებული პრაქტიკა და გამოცდილება სტანდარტის კომპონენტის მოთხოვნებთან მიმართებით?
3. როგორია მიღწეული შედეგები და შეესაბამება თუ არა ისინი უსდ-ს მიერ დასახულ მიზნებს?
4. როგორია არსებულ რესურსების, რეგულაციების და პრაქტიკის შიდა შეფასების შედეგები და რომელი საკითხები საჭიროებს გაუმჯობესებას?
5. როგორია უსდ-ს ხედვა/გეგმა საქმიანობის გასაუმჯობესებლად.

თითოეულ ზემოთმოყვანილ კითხვებზე პასუხის გაცემისას უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს თავისი მისია და მიზნები და შეაფასოს რამდენად თავსებადია მისი საქმიანობა უსდ-ს მისიასთან და რამდენად უზრუნველყოფს ის დასახული მიზნების მიღწევას.

იმ შემთხვევაში, თუ უსდ-ს წინა ავტორიზაციის/აკრედიტაციის (თუ ეს რელევანტურია ინსტიტუციური შეფასების კონტექსტში) ექსპერტთა დასკვნებში, ავტორიზაციის/აკრედიტაციის საბჭოების ოქმებში ან სხვა გარე შეფასების დასკვნებში მითითებული იყო პრობლემური საკითხები ან/და რეკომენდაციები, უსდ-მ ასევე უნდა აღწეროს, თუ როგორ უზრუნველყო მათი გათვალისწინება.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

სტანდარტის თითოეული კომპონენტის მიხედვით გაკეთებული თვითშეფასება უნდა ეყრდნობოდეს შესაბამის მტკიცებულებებს. შესაბამისად ამ ნაწილში უსდ-მ უნდა მიუთითოს ყველა ის წყარო და მტკიცებულება, რომელსაც ის დაეყრდნო აღწერისა და შეფასების ნაწილის ნარატივის დაწერისას (მაგ. კონკრეტული დოკუმენტები ან/და სხვა მტკიცებულებები).

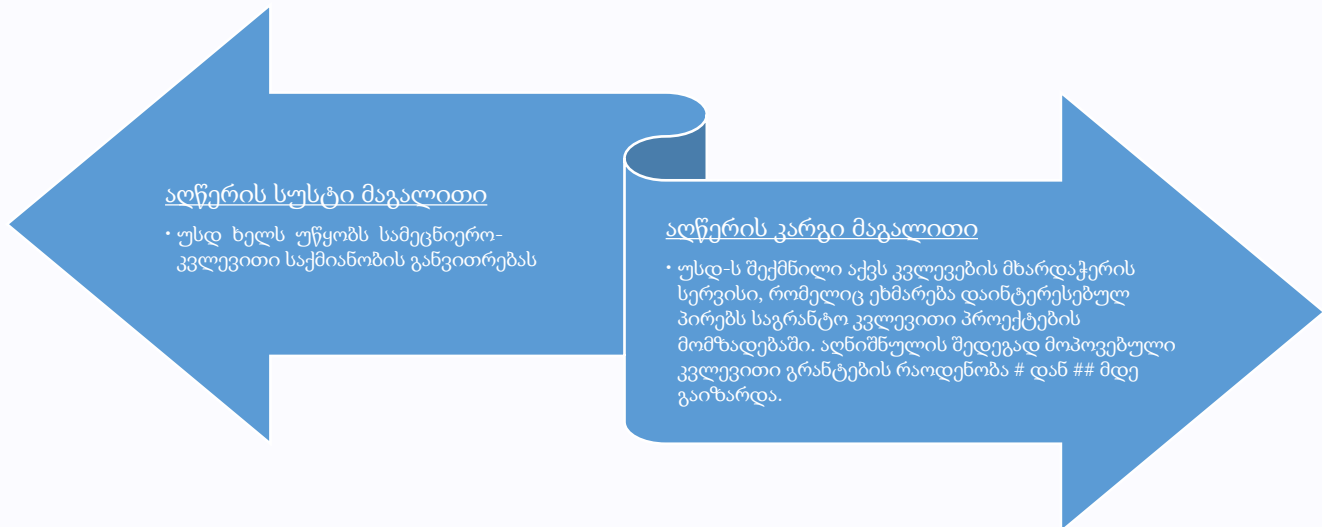
ძლიერი და გასაუმჯობესებელი მხარეები

უსდ-მ სტანდარტის ყველა კომპონენტთან მიმართებით გაკეთებული თვითშეფასებისა და ანალიზის შედეგად უნდა მოახდინოს მთლიანად სტანდარტთან მიმართებით ძირითადი ძლიერი და გასაუმჯობესებელი მხარეების იდენტიფიცირება. აღნიშნული მოდელის მიზანია, რომ როგორც უსდ-ს და ექსპერტებს დაეხმაროს, კონკრეტულ სტანდარტთან მიმართებით გაკეთებული თვითშეფასების ანალიზის სტრუქტურირებაში. ამ ანალიზის საფუძველზე ექსპერტები შეაფასებენ რამდენად რეალურად აფასებს უსდ არსებულ მდგომარეობას, რამდენად აანალიზებს საკუთარ ძლიერ მხარეებს, არსებულ პრობლემებსა და როგორ ხედავს მათი გადაჭრის გზებს.

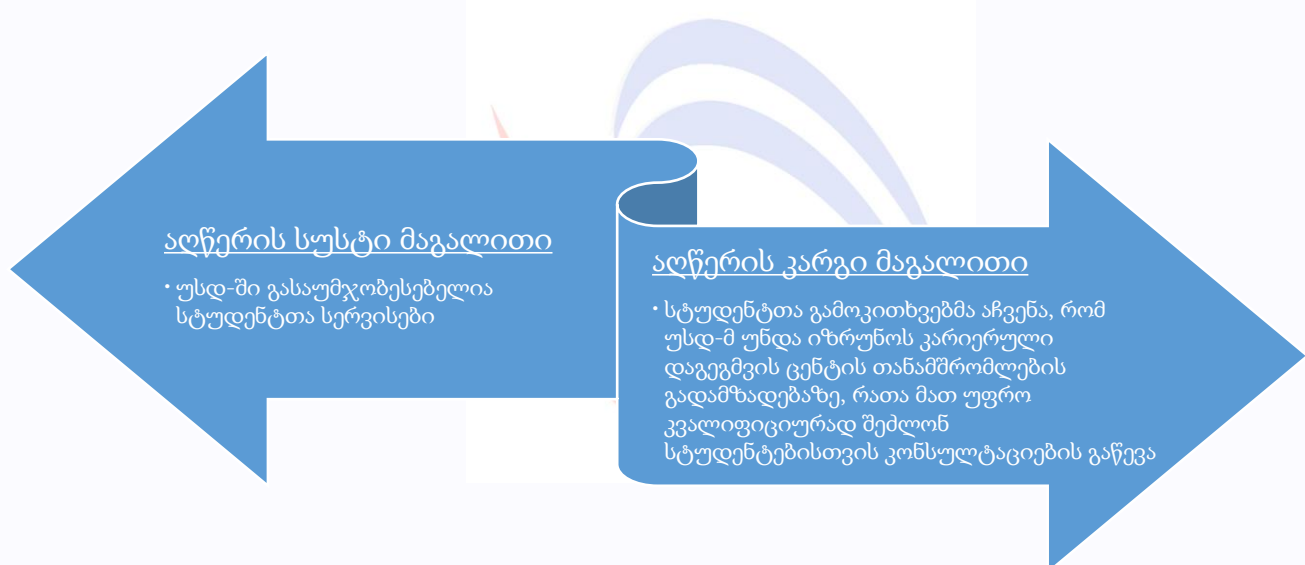
ძლიერი და გასაუმჯობესებელი მხარეების იდენტიფიცირებისას, უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს თავისი მისია და მიზნები. სწორედ მათთან მიმართებით უნდა გაანალიზოს უსდ-მ საკუთარი საქმიანობა თითოეული სტანდარტის კომპონენტის/კომპონენტის ნაწილების მიხედვით.

მნიშვნელოვანია რომ აღნიშნული საკითხების ფორმულირება მოხდეს მკაფიოდ და ეფუძნებოდეს ხელშესახებ მტკიცებულებებს და შედეგებს, რამდენადაც ეს შესაძლებელია.

ძლიერი მხარეების ფორმულირების მაგალითი:



გასაუმჯობესებელი მხარეების ფორმულირების მაგალითი:



4.4 დანართები

თვითშეფასების ანგარიშში, დანართების სახით მოცემულია დოკუმენტების და ინფორმაციის ჩამონათვალი, რომელსაც უნდა მოიცავდეს საავტორიზაციო განაცხადი. აღნიშნული ჩამონათვალი არ გულისხმობს, რომ ყველა დოკუმენტი ცალ-ცალკე ფორმით უნდა იქნას წარმოდგენილი, არამედ სხვადასხვა ინფორმაცია შესაძლებელია იყოს ერთი დოკუმენტის ნაწილი. მაგალითად, უსდ-ის მისია შესაძლოა არ იყოს დამტკიცებული ცალკე სახით, და ის დამტკიცებული იყოს სტრატეგიასთან ერთად. ასევე, გარკვეული მონაცემების წარმოსადგენად შესაძლოა საჭირო არ იყოს ცალკე დოკუმენტის წარმოდგენა, და ის შესაძლებელია წარმოდგენილი იყოს თვითშეფასებით. მაგალითად, პერსონალის განაწილება სქესის და ასაკის მიხედვით შესაძლებელია, პირდაპირ ჩაიწეროს თვითშეფასების შესაბამისი სტანდარტის კომპონენტის შეფასებისა და აღწერის ნაწილში.

ექსპერტების მიერ დოკუმენტების მოქნილად მოძიებისა და დახარისხების მიზნით, მნიშვნელოვანია, რომ დანართების სახით წარმოდგენილი დოკუმენტები დაინომროს და თვითშეფასების ტექსტში და მტკიცებულებების ნაწილში გაკეთდეს შესაბამისი მითითებები. ასეთი მიდგომა მოსახერხებელი იქნება ასევე ცენტრის მიერ შეფასების პროცესის შესაბამის ეტაპზე დოკუმენტაციის გამოყენებისთვის (ხარვეზის დადგენა, დოკუმენტების ექსპერტებისთვის გადაცემა, საბჭოსთვის მიწოდება).

5. საავტორიზაციო განაცხადის შემოწმება

იმისთვის რომ დაწესებულება გახდეს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის სტატუსის მამიებელი, ცენტრი საავტორიზაციო განაცხადის წარმოდგენიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს თუ რამდენად სრულყოფილადაა წარმოდგენილ თვითშეფასების ფორმა და მასზე თანდართული დოკუმენტები. აღნიშნულიდან გამომდინარე, გთხოვთ, ყურადღება მიაქციოთ ამ სახელმძღვანელოს „თვითშეფასების ანგარიშის ტექნიკური მხარეების“ ნაწილში გაკეთებულ მითითებებს. იმ შემთხვევაში, თუ თვითშეფასების ფორმა და მასზე დასართავი დოკუმენტები არ არის სრულყოფილად წარმოდგენილი, ცენტრი ახარვეზებს წარმოდგენილ საავტორიზაციო განაცხადს და დაწესებულებას უსაზღვრავს 5-დან 15 სამუშაო დღემდე პერიოდს მითითებული ხარვეზების გამოსასწორებლად. თუ უსდ ვერ წარმოადგენს გამოსწორებულ საავტორიზაციო განაცხადს მისთვის განსაზღვრულ ვადაში ცენტრი განაცხადს ტოვებს განუხილველად. ამ შემთხვევაში, საავტორიზაციო პროცესის დასაწყებად საჭიროა უსდ-მ ხელახლა წარმოადგინოს საავტორიზაციო განაცხადი.

6. ტერმინთა განმარტება

ⁱ უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება ფუძნდება საჯარო ან კერძო სამართლის იურიდიული პირის ფორმით. კერძო სამართლის იურიდიული პირის ფორმით არსებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ფორმებია: შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი.

ⁱⁱ უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სახეებია: ა) უნივერსიტეტი; ბ) სასწავლო უნივერსიტეტი; გ) კოლეჯი; დ) სხვა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, რომელიც კანონითაა დაფუძნებული.

ⁱⁱⁱ უმაღლესი განათლების სამი საფეხურები არსებობს: (I) ბაკალავრიატი, (II) მაგისტრატურა და (III) დოქტორანტურა. ასევე არსებობს ერთსაფეხურიანი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამები (მედიცინა, სტომატოლოგია, ვეტერინარია, მასწავლებლის განათლება), რომლებთა კვალიფიკაცია უმაღლესი განათლების მეორე (მაგისტრატურის) საფეხურს უთანაბრდება.

^{iv} აკრედიტაცია არის საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასების დასადგენად გამოყენებული გარე ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმი.

^v ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამა - საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც ხორციელდება საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას / დაწესებულებებს ან / და უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას შორის, აგრეთვე საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასა და დამოუკიდებელ სამეცნიერო - კვლევით ერთეულს / საჯარო სამართლის იურიდიულ პირთან – უნივერსიტეტთან არსებულ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – სამეცნიერო - კვლევით დაწესებულებას / საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – სამეცნიერო - კვლევით დაწესებულებას შორის ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის

განხორციელების შესახებ შეთანხმების საფუძველზე და რომლის დასრულების შემდეგ უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების წესდებით დადგენილი წესით და ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შესახებ შეთანხმების საფუძველზე გაიცემა უმაღლესი განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტი / დოკუმენტები.

vi გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა - საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც ხორციელდება საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასა და უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას შორის დადებული სტუდენტთა გაცვლის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე და მიზნად ისახავს გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტის მიერ კრედიტების განსაზღვრული რაოდენობის დაგროვებას პარტნიორ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში;

vii აკადემიური პერსონალი - აკადემიური თანამდებობის მქონე პირებს განეკუთვნებიან პროფესორები, ასოცირებული პროფესორები, ასისტენტ პროფესორები და ასისტენტები.

viii სამეცნიერო პერსონალი - უსდ-ის დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულის პერსონალი შეიძლება იყოს მეცნიერი (მათ შორის, მთავარი მეცნიერ თანამშრომელი, უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი, მეცნიერ თანამშრომელი) და პოსტდოქტორანტი

ix აფილირება გულისხმობს, დაწესებულებასა და აკადემიური თანამდებობის მქონე პირს შორის წერილობით შეთანხმებას, რომლითაც თითოეული აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი (აფილირებული პერსონალი) განსაზღვრავს თავის აფილირებას მხოლოდ ერთ უსდ-სთან, ამ უსდ-ის სახელით მონაწილეობს საზოგადოების განვითარებისა და ცოდნის გაზიარების პროცესებში და ამ უსდ-ში, აფილირებული პერსონალი:

- ახორციელებს ძირითად საგანმანათლებლო, კვლევით/სამეცნიერო/შემოქმედებით/საშემსრულებლო საქმიანობას, ამ საქმიანობიდან გამომდინარე მისი კვლევითი/სამეცნიერო/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო საქმიანობის შედეგები კი ეთვლება აღნიშნულ უსდ-ს. ამასთან, სხვადასხვა დაწესებულების კონსოლიდირებულ რესურსებზე დაფუძნებული კვლევითი/სამეცნიერო საქმიანობის შედეგების ჩათვლის/განაწილების წესი განისაზღვრება აფილირების წესით და მის საფუძველზე გაფორმებული წერილობითი შეთანხმებით;
- აქტიურად არის ჩართული უსდ-ში საგანმანათლებლო, კვლევით/სამეცნიერო/შემოქმედებით/საშემსრულებლო და სხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში;
- აქტიურად არის ჩართული სტუდენტებისთვის კონსულტაციების გაწევისა და კვლევითი/სამეცნიერო/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო საქმიანობის ხელმძღვანელობის პროცესებში.

x საჯარო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ადმინისტრაციულ თანამდებობებს მიეკუთვნება: უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ხელმძღვანელის (რექტორის), ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის, ძირითადი საგანმანათლებლო ერთეულის ხელმძღვანელის (ფაკულტეტები და ბიბლიოთეკა) და დამოუკიდებელი სამეცნიერო - კვლევითი ერთეულის (კვლევითი ინსტიტუტები) დირექტორის თანამდებობები, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსის და ძირითადი საგანმანათლებლო ერთეულის (ფაკულტეტები) ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსის თანამდებობები. ასევე, შესაძლოა უსდ-მ თავისი წესდებით განსაზღვროს სხვა ადმინისტრაციული თანამდებობის მქონე პირი. ყველა სხვა - არის დამხმარე პერსონალი.

თუმცა, კერძო უსდ-ების შემთხვევაში ეს დაყოფა შესაძლოა იყოს განსხვავებული, ხშირ შემთხვევაში დამხმარე და ადმინისტრაციული პერსონალი ერთობლივად მოიაზრება როგორც ადმინისტრაციული პერსონალი.

ავტორიზაცია: განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის გარე მექანიზმი, რომლის მიზანია დაწესებულების ინსტიტუციური შეფასება, მისი ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის დადგენა და შესაბამისი რეკომენდაციების გაცემა შეფასების პროცესში დაწესებულებაში გამოკვეთილი გამოწვევების გადასაჭრელად.
აკრედიტაცია: აკრედიტაციის სტანდარტებთან უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების საგანმანათლებლო პროგრამის შესაბამისობის განსაზღვრის პროცედურა, რომლის მიზანია განათლების ხარისხის ასამაღლებლად სისტემატური თვითშეფასების დამკვიდრება და ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმებს განვითარების ხელშეწყობა და რომელთანაც დაკავშირებულია სახელმწიფო დაფინანსების მიღება.
უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება: უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება (შემდგომში - უსდ) გულისხმობს უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის/პროგრამების განმახორციელებელ სასწავლო და/ან სასწავლო სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებას, რომლის ძირითადი ფუნქციაა უმაღლესი საგანმანათლებლო საქმიანობისა და სამეცნიერო კვლევების ან უმაღლესი საგანმანათლებლო საქმიანობის განხორციელება, აგრეთვე შემოქმედებითი მუშაობის წარმართვა.
უნივერსიტეტი: უსდ, რომელიც ახორციელებს აკადემიური უმაღლესი განათლების მეორე და მესამე საფეხურების ან სამივე საფეხურის უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამებს და სამეცნიერო კვლევებს (იგულისხმება როგორც საბაკალავრო, ასევე მაგისტრატურისა და სადოქტორო საფეხურები).
სასწავლო უნივერსიტეტი: უსდ, რომელიც ახორციელებს უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამას/პროგრამებს (გარდა დოქტორანტურისა). სასწავლო უნივერსიტეტი აუცილებლად ახორციელებს მეორე საფეხურის-მაგისტრატურის-საგანმანათლებლო პროგრამას/პროგრამებს;
კოლეჯი: უსდ, რომელიც ახორციელებს აკადემიური უმაღლესი განათლების მხოლოდ პირველი საფეხურის, მხოლოდ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამას.
საგანმანათლებლო პროგრამა (კურსკულუმი) - უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციის მისაღებად აუცილებელი სასწავლო კურსების/მოდულების ერთობლიობა, რომელშიც მოცემულია პროგრამის მიზნები, სწავლის შედეგები, სასწავლო კურსები/მოდულები შესაბამისი კრედიტებით, სტუდენტთა შეფასების სისტემა და სასწავლო პროცესის ორგანიზების თავისებურებები, მათ შორის ელექტრონული სწავლების გამოყენების შესაძლებლობა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).
ხარისხის უზრუნველყოფა: შიდა და გარე შეფასების პროცედურები, რომელთა განხორციელება ხელს უწყობს უსდ-ებში განათლების ხარისხის გაუმჯობესებას.
შიდა ხარისხის უზრუნველყოფა: შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემა ფუნქციონირებს როგორც ინსტიტუციურ, ისე პროგრამულ დონეზე. იგი უზრუნველყოფს სწავლების ხარისხის, სწავლის და კვლევის პროცესის, პერსონალის პროფესიული განვითარების, მომსახურების ხარისხის, რესურსების (ფინანსური, საინფორმაციო, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის) უწყვეტ შეფასებასა და განვითარებას.
გარე ხარისხის უზრუნველყოფა: გარე ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემა შედგება ინსტიტუციური ავტორიზაციისა და პროგრამული აკრედიტაციისაგან.
სტუდენტი: პირი, რომელიც უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების წესდებით განსაზღვრული წესით ჩაირიცხა და სწავლობს უსდ-ში ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის, დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამებზე ანდა სხვა ინტეგრირებულ საბაკალავრო-სამაგისტრო პროგრამებზე (ვეტერინარია, სტომატოლოგია და ა. შ).

ასისტენტ-პროფესორი - უსდ-ს აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი, რომელიც ძირითადად საგანმანათლებლო ერთეულში მიმდინარე სასწავლო პროცესის ფარგლებში ახორციელებს სასემინარო და კვლევით სამუშაოებს პროფესორის, ასოცირებული პროფესორის ან ასისტენტ-პროფესორის ხელმძღვანელობით.
ასისტენტი - უსდ-ს აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი, რომელიც ძირითადად საგანმანათლებლო ერთეულში მიმდინარე სასწავლო პროცესის ფარგლებში ახორციელებს სასემინარო და კვლევით სამუშაოებს პროფესორის, ასოცირებული პროფესორის ან ასისტენტ-პროფესორის ხელმძღვანელობით.
ასოცირებული პროფესორი - უსდ-ს აკადემიური თანამდებობა, სადაც ასოცირებული პროფესორი მონაწილეობს სასწავლო პროცესში და ხელმძღვანელობს სტუდენტების სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას.
პროფესორი - უსდ-ს აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი, რომელიც უძღვება სასწავლო პროცესს და ხელმძღვანელობს სტუდენტების სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას.
უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცის ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტები და სახელმძღვანელო პრინციპები / ESG სტანდარტები - ბოლონის პროცესის შედეგად, თავდაპირველად 2005 წელს, ხოლო მოგვიანებით 2015 წელს ევროპის უმაღლეს განათლებაზე პასუხისმგებელმა მინისტრებმა მიიღეს აღნიშნული სტანდარტები, რომლის ძირითადი მიზანია ხელი შეუწყოს სწავლასა და სწავლებაში ხარისხის უზრუნველყოფის ერთიან გაგებას, როგორც საზღვრებს მიღმა ასევე სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეებს შორის. ESG სტანდარტები შეეხება ხარისხის შიდა და გარე უზრუნველყოფას, ასევე ხარისხის უზრუნველყოფის სააგენტოებსაც.
ESG სტანდარტი ადგენს ხარისხის უზრუნველყოფის შეთანხმებულ და მისაღებ პრაქტიკას უმაღლესი განათლების ევროპულ სივრცეში და ამდენად, ის გათვალისწინებული და დაცული უნდა იყოს უმაღლესი განათლების ნებისმიერ საქმიანობაში შესაბამისი პირების მიერ.
SWOT ანალიზი - სტრატეგიული დაგეგმვის ტექნიკა, რომელიც საშუალებას აძლევს როგორც ფიზიკურ პირს ასევე ორგანიზაციას, განსაზღვროს მისი ძლიერი და სუსტი მხარეები, შესაძლებლობები და საფრთხეები. აღნიშნული ტექნიკა შეიძლება გამოყენებული იყოს როგორც პირადი ასევე პროფესიული საქმიანობების შესაბამისად.
მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლა - მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის სტრატეგია მხარდაჭერილია ბოლონის პროცესის მიერ და არის უმნიშვნელოვანესი არსებული კონკურენციისა და ტექნოლოგიური გამოწვევების პირობებში, ასევე სოციალური ერთობის, თანაბარი შესაძლებლობების და ცხოვრების ხარისხის გასაუმჯობესებლად. უნივერსიტეტებისთვის ეს არის შესაძლებლობა, რომელიც საშუალებას აძლევს გააფართოონ კონტიგენტი, შექმნან მოქნილი და სტუდენტზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო პროგრამის მოდულები, გააუმჯობესონ წინმსწრები განათლების აღიარება, როგორც ფორმალური ასევე არაფორმალური და ა. შ.
ხარისხის კულტურა - ხარისხის კულტურა მოიაზრებს ხარისხის მართვის ჰოლისტიკურ მიდგომას, რომელიც გაზიარებულია მთელი უნივერსიტეტის მიერ როგორც ადმინისტრაციული, ასევე აკადემიური პერსონალისა და სტუდენტების მიერ. ხარისხის კულტურა არ გულისხმობს ხარისხის შიდა ფორმალურ უზრუნველყოფას ერთი ორგანოს მიერ, არამედ გუნდურ და გაცნობიერებულ პროცესს, სადაც ყველა დაინტერესებული პირს აქვს წარმოდგენა საკუთარ კონტრიბუციასა და ანგარიშვალდებულებაზე საგანმანათლებლო პროცესში.

განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი გისურვებთ წარმატებებს!

